

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α° (16°)

Ἀθήνα, Σάββατο, 30 Νοεμβρίου 1919

ΑΡΙΘ. 51 (660)

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ "ΝΟΥΜΑ", ΤΑ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

-2-

ΠΕΙΝΑΣΜΕΝΟΙ (*)

Τὴν αὐγούλα, σὴν αὐλή,
ἄσπρος πεινῶς λαλεῖ
μὰ δὲταν ἔβγει ἡ Μαρουδιά
μὲ γιομάτη τὴν ποδιά
φιγουλάκια — τότες,
τρέχει μὲ τὶς κόϊτες.

Μεσημέρι, σὴν αὐλή,
παίζει ὁ Γιάννης κι ἡ Διλή
μὰ δὲταν φτάσει ἡ Μαρουδιά
μὲ τὰ φρέσκα τὰ φρωμά
ἀπ' τὸ φοῦρο — πάνε,
τρέχοντας νὰ φάνε.

Πρὸς τὸ βράδι, σὴν αὐλή,
χαμονοιέται τὸ σκολί
μὰ δὲταν μπαίνει ὁ ἀφεντικός,
κουρασμένος, νησιτικός,
τὴν ἀδρά του παίζει
κάπου ἀπ' τὸ τραπέζι.

ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ
(Νταμαγιάντη)

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΤΣΟΠΑΝΟΣ

Σὲ λίγο θὰ ροδίση
σὶν ὄρανο ἡ αὐγή
κι ὁ Δῆμος, ὁ τσοπάνος,
ἀπ' τὸ μαντοὶ θὰ βγεῖ.

Ἀγνάτια τὸν κοιτώντας
τὸν ἤλιο σὶν θονό,
θὰ λέη ἕνα τραγοῦδι
γλυκὸ καὶ οἰγανό.

Μηροσιά τὸν θὰ πηδοῦνε
τὰ πρόβατα τρελά
θελάματα, κουνδοῦνια
δ' ἀκούγονται πολλά.

Κι ὅλα θὰ γᾶναι ὠραία,
θᾶναι ὅλα δροσερά
θὰ κελαῖδοῦν πουλάκια,
θὰ τρέχουνε νερά.

Κι ὡς θὰ πηγαίη ὁ Δῆμος
τᾶρνάκια σὴν βοσκή,
θὰ λέη ἕνα τραγοῦδι
γλυκὸ σὰν προσευχή.

Κ. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ
(Ἀθηναῖος)

(*) Τὸ ξανατυπώνουμε τὸ τραγοῦδι αὐτὸ γιατί σὶν περὶ
σμένο φύλλο τυπώθηκε λαθεμένο.

ἘΞΗ ΧΡΟΝῶ ΚΥΡΙΑ!

Δὲ θέλω νὰ Μπεμπέκα νὰ μὲ λέτε
ἐφῶναζεν ἡ Μίνα πεισιωμένη.
Μονάχα τὴν πλεξίδα μου γιὰ δέτε,
ποῦ κάτω ἀπὸ τὴ μέση μου πηγαίνει.

Θέλω κυρία Μίνα νὰ μὲ κρίζουν,
ἔξη χρόνῶ κορίτσι ἐκεῖ πέρα!
καὶ τὸ καπέλλο θέλω νὰ μοῦ θυγάζουν
μὲ σεβασμό, καθὼς καὶ σὴ Μητέρα...

Καὶ τὴ μικρούλα τῆς γροδιά χτυποῦσε
κι ἀγοιμεμένα γύρω τῆς κοιτοῦσε.
Μὰ ξάφνου καθὼς εἶδε τὸν Μπαμπᾶ τῆς,
κράβηθηκε, ντροπισσμένη σὴν ποδιά τῆς.

ΜΑΡΙΑ ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ
(Δάφνη)

ΚΟΙΜΑΤΑΙ Η ΚΟΥΚΛΑ ΜΟΥ, ΚΟΙΜΑΤΑΙ

Κοιμάται ἡ κούκλα μου, κοιμάται,
κανένας σὸς μιλιὰ μὴ θγάλει
γιὰ τὸ Θεό, μὴ τὴν ξυπνάτε,
νὰ μὴ μ' ἀρχίσει κλάψες πάλι!

Τὴ μάλωσα κι ἀποκοιμήθη,
καὶ κλαίει σὶν ἵπνο τῆς ἀκόμα.
τὶ δὲν τῆς εἶπα παραμῦθι,
μῆτε τὴ φίλησα σὶν σόμα.

Ἀφίλητη, ἀγδυτη, κλαμμένη,
σὰν ψάρι ἀνήουχη ταράζει,
σὶν κρεββατάκι τῆς γεμένη,
καὶ κάπου - κάπου ἀναστενάζει.

Μὰ ἐγὼ εἶμαι μάννα κ' ὑποφέρω.
—Μὴν κλαῖς, γλυκειά μου, σὶ ὄνειρό σου!
Εἶσαι καλή, μὰ, ἐγὼ τὸ ξέρω,
κι ἀγροννη στέκω σὶν πλευρό σου.

Κοιμήσου! κ' αἶριο σὰν ξυπνήσης,
δ' ἀκούσω πάλι τὴ φωνή σου,
δια θάοθεῖς νὰ μὲ φιλήσεις.
Κοιμήσου, κούκλα μου, κοιμήσου!

ΦΟΙΒΟΣ ΛΑΡΑΣ

ΤΟ ΚΑΝΑΡΙΝΙ

Καναρίνι χαρωπό,
γι' ἀκουσε τί θὰ σοῦ πῶ
καὶ τί σοῦ προστάζω
εἰς ἕν' ἄμυαλο πουλί,
τραγουδεῖς παρὰ πολὺ
τώρα ποῦ διαβάζω.

Σὰν πολλὰ νὰ μᾶς τὰ λές.
Μ' ἤθερες πάλι σὺς καλὲς
κι ἔχεις γλώσσα ἴση.
Μ' ἂν μὲ πιάσει τὸ κακό,
θὰ σ' ἀφίσω νησιώ,
νὰ σοῦ μάθω γνώση.

Δὲν τὸ ξέρεις, τὰ παιδιά,
πὼς δὲ θγάζον τσιμονδιά,
σὰ διαβάξει ὁ ἄλλος ;
Πρόσεξε πὺν σ' ὀδηγῶ,
κι ἀπὸ σένανε εἰμ' ἐγὼ
ἴσο πὺν μεγάλος.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ
(Ἀπηλιώτης)

ΑΓΑΠΗΣΕΤΕ ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ

Ἀγαπήσετε τὰ δέντρα τὰ τρανά,
κάθε κάμπος νὰ γιορτάσει
καὶ τὸ μάτι νὰ χορτάσει,
νὰ χορτάσει πρασινάδες στὰ θουνά.

Νὰ ψηλώνει φουντωμένο τὸ κλαδί
καὶ τ' ἀγέρι νὰ μυρώνει,
κι ἀπὸ τὴ φωλιά τ' ἀηδὸνι
νὰ θωρεῖ τὶς ὀμορφιές, νὰ τραγουδεῖ.

Ἀγαπήσετε τὰ δέντρα τὰ ἰσκιερὰ,
πὺν σὶν ἴσκιον τοὺς κεῖ κάτω
πήγαυε φωλιά γεμάτο
τὸ κλεφτόπουλο νὰ γεῖρει μιὰ φορὰ.

Τώρα πάει τραγουδώντας με τὰρνιά
τὸ βοσκόπουλο κεῖ πέρα
καὶ θαρεῖ τέτοια φλογέρα,
πὺν ζηλεύουν τὰ πουλάκια στὰ κλωνιά.

Ἀγαπήσετε τὰ δέντρα τὰ τρανά,
δεῖξτε μὴ ἀγάπη χῶρια,
νὰν ἡ χώρα μας πανώρια,
νὰ γεμίσων πρασινάδες τὰ θουνά.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ
(Ἀπηλιώτης)

ΛΕΩΝΙΔΑ ΑΝΤΡΕΓΙΕΒ

Ο ΣΑΒΒΑΣ

-9

ΤΙΟΥΧΑΣ.—(Καθησυχαστικά.) Δὲν εἶναι τίποτε.
Εἶναι ὅλο μούρες.

ΣΑΒΒΑΣ.—(Ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ παραίδρυο,
ἦσυχος κι αὐστηρός, ἀλλὰ κι αὐτὸς ὄχρος.) Αἶ, πὼς
σοῦ φαίνεται, ἀδερφή;

ΛΥΠΑ.—(Ἐξω φρενῶν.) Θὰ τρέξω. Θὰ τρέξω.
Ποῦ εἶναι τὸ σάλι μου, ποῦ εἶναι τὸ σάλι μου; Κύριε,
Θεέ μου, μὰ ποῦ εἶναι τὸ σάλι μου;

ΣΑΒΒΑΣ.—Τὸ σάλι σου νὰ το, μὰ τὸ ἴδιο κάνει,
δὲ θὰ σοῦ τὸ δώσω. Κάτσε, δὲν ἔχεις καμμιὰ δουλιὰ
ἐκεῖ.

ΛΥΠΑ.—Ἄφησέ με!

ΣΑΒΒΑΣ.—Ὅχι, κάτσε, κάτσε! Τώρα εἶναι πιά
ἀργά.

ΛΥΠΑ.—Ἀργά...

ΣΑΒΒΑΣ.—Ναί, ἀργά. Ἀκούς πὼς σκάνει;

ΛΥΠΑ.—Θέλω νὰ τρέξω, θέλω νὰ τρέξω.

ΣΑΒΒΑΣ.—Κάτσε, κάτσε ἐδῶ. (Τὴν καθίζει με
βία.) Τιοῦχα, ἀκούς; Ἀνατινάξανε τὸ Θεό!

ΤΙΟΥΧΑΣ.—(Κοιτάζει με φόβο τὸ Σάββα.) Σάβ-
βα, μὴ μὲ κάνεις νὰ γελᾶσω, γύρισε τὴν μούρη σου!
(Ὁ Σάββας χαμεγελώντας βηματίζει με ἀποφα-
στικό καὶ ἐλαφρὸ βήμα, χωρὶς τὸ συνηθισμένο σκυ-
ψιμο.)

ΛΥΠΑ.—(Σιγανὰ.) Σάββα!

ΣΑΒΒΑΣ.—Τί; Μίλα δυνατώτερα!...

ΛΥΠΑ.—Μὰ εἶναι δυνατό νάνα ἀλήθεια;

ΣΑΒΒΑΣ.—Εἶν' ἀλήθεια.

ΛΥΠΑ.—Κι Ἐκεῖνος δὲν ὑπάρχει πιά.

ΣΑΒΒΑΣ.—Κι Ἐκεῖνος δὲν ὑπάρχει.

(Ἡ Λύπα ἀρχίζει νὰ κλαίει στὴ ἀρχὴ σιγά, ὕστερα
ὅλο καὶ δυνατώτερα. Ἡ καμπανοκρουσία κ' οἱ φωνές
ὀλοένα δυναμώνουν. Κυλοῦν κάποια κάρρα.)

ΣΑΒΒΑΣ.—Τρέχουν! Μὰ πὼς φωνάζουν!... (Ἡ
Λύπα κἀτι λέει, δὲν ἀκούγονται ὅμως τὰ λόγια της.)
Δυνατώτερα! Δὲν ἀκούω. Δὲν ἀκούς πὼς χτυποῦν καμ-
πάνες!

ΛΥΠΑ.—(Δυνατά.) Σκοτώσέ με, Σάββα!

ΣΑΒΒΑΣ.—Γιὰτί; Θὰ πεθάνεις μοναχὴ σου.

ΛΥΠΑ.—Δὲν μπορῶ! Θὰ σκοτωθῶ!

ΣΑΒΒΑΣ.—Σκοτώσου! Σκοτώσου! Σκοτώσου πὺν
γρήγορα!

(Ἡ Λύπα κλαίει, με τὸ κεφάλι χαμένο στὴν πολυ-
θρόνα. Ὁ Τιοῦχας με συσπασμένο ἀπὸ τὸ φόβο πρό-
σωπο, κοιτάζει τὸ Σάββα, κρατεῖ καὶ τὰ δυὸ χέρια
κοντὰ στὸ πρόσωπο. Ἀκούγεται καθαρὰ ἡ καμπάνα,
ἐκόνοντας τοὺς ἀνησυχούς ἦχους της μαζί με τὴ
φωνὴ τοῦ Σάββα.)

ΣΑΒΒΑΣ.—(Δυνατά.) Ἀ-χά! Χτυποῦν τὶς καμ-
πάνες! Χτυπάτε, χτυπάτε! Γλήγορα θ' ἀντιγρήσει
δὴλ ἡ γῆ. Ἀκούω!... Ἀκούω! Βλέπω, πὼς καίγονται
οἱ πόλεις σας. Βλέπω τὶς φλόγες! Ἀκούω τοὺς κρό-
τους! Βλέπω πὼς γκρεμίζονται ἀπάνω στὰ κεφάλια
τὰ σπίτια! Δὲν ἔχουν ποῦ νὰ φύγουν... Σωτηρία δὲν
ὑπάρχει! Παντοῦ φωτιά! Καίγονται ἐκκλησιές, καί-
γονται ἐργοστάσια, σπάζουν καζάνια. Τέλος στοὺς
δουλικούς κόπους!

ΤΙΟΥΧΑΣ.—(Τρέμοντας ἀπὸ φόβο.) Σάββα,
σῶπα! Θὰ γελᾶσω!

ΣΑΒΒΑΣ.—(Χωρὶς ν' ἀκούσει.) Ἦρθε ὁ και-
ρός!... Ἀκούς! Ἡ γῆ σὰς ἀπαρνήθηκε. Δὲν ἔχετε πα-
θέση στὴ γῆ! Ὅχι!... Ἐρχεται! Τὸν βλέπω! Ἐρχε-
ται. ὁ λεύτερος ἀνθρωπος! Γεννήθηκε μέσα στὶς φλό-
γες!... Εἶναι ὁ ἴδιος φλόγα καὶ καταστροφὴ! Τέλος στὴ
γῆ τῶν σιλάδων!

ΤΙΟΥΧΑΣ.—Σάββα, σῶπα!